

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy ivon és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész óvre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ ozimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: Julius. — Zöld tengeri, mint téli takarmány. Réti János. — Egyleti mozgalmak: Az erd. okszerű méhész-egylet igazg. vál. ül. 1884. május 17-ről. — Állatkiállítás az 1885. budapesti országos kiállításon. — Pályázat. — Egyveleg: Rugó és harapó lovak leszoktatása. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Julius.

Ház és udvar. Folyamatban lévő minden építkezéshez az építési anyagok szállítása szorgalmazandó.

Magtárak szellőztetnek és tisztán tartatnak, a gabonakészletek hetenként megforgatandók, nehogy a gabonasziszik elhaltasodjék. Semmitem mozditja elő nevezett ormányos bogár elszaporodását annyira, mint a nyugalom és rekedt meleg levegő.

Aratók számára szükséges élelmi anyagok és főző edények sürgősen beszereztetnek.

Asztagok helyei felnyesetnek.

Szántóföld. Keverő szántás megkezdetik, repczeföldek második szántásával el ne késsünk.

Repczének nyomtatása, cséplése bevégezendő.

Gabonafélék aratása megkezdetik és pedig hacsak lehetséges buza, rozs zsengéjébe vágandó, hogy tetszetős piaci árut nyerjünk. Aratás után azonnal, vagy még annak folyama alatt a kevés gabona behordása, asztagozása megkezdve, nagy sietéssel folytatva, bevégéztetik.

Repeze alá az előkészítő munkálatok megkezdetnek.

Őszi zöld takarmánynak vethetünk kölest és takarmánytörkbuzát, árpatalóba pedig tarlórepát és haricskát (hajdinát.)

Rét és kaszáló. Szénakaszálás és gyűjtés, ha bármilyen oknál fogva megkésett, befejezendő és behordása megkezdhető. Az anyaszéna letakarítása után, sarju-fermesre számitunk; tehát csak azon kaszálók legeltethetők, melyek fekvésüknél fogva szárazak és sarjuhoz reményt nem nyujtanak.

Szénamunka végeztével a vakondok-turások elhanyagandók.

Állattenyésztés. A kevés gabona behordása után a tarlok legeltetése megkezdetik és pedig legelőszőr a sertések bängészik fel az elhullott kalászokat; utána a szarvasmarha és végre a juhok

bocsátandók tarlóra. A hol juhok járnak, ott nemcsak szarvasmarha, de semmiféle más állat jó izün nem legel: a legelők tehát szigoruan elkülönítendők; a juhok csak oda hajthatók, hol másféle állat már ennyalót nem talál.

Gyakori itatás, csendes hajtás jelezi a jó pásztort.

A juhok kutyával üzete, zavarása meg nem engedendő. Kutya nélkül is meg lehet őrizni a gyáva birkanyáját.

A nyári hőségben mindenféle állat csak estefelől, éjszaka és hajnalban legel, nappal a vályut és árnyékot keresi. A mely pásztor a hőségben legeltet és éjfélt után subáján nyujtókodik és nem botra támaszkodva legelteti állatait, az nem pásztor, hanem gondozója a reá bizott állatseregnek, hanem kinzója.

A kondás kellemetlen, de el nem mulasztható teendői közé tartozik a nyűvezés.

Az esett juhok bőrei szellőztetnek vagy hűvös pinczébe helyeztetnek, de legcélszerűbb: idejében eladni, nehogy beléjük essék a molj.

A kevés gabona behordása után, liba és pulyka a tarlóra mehet. Házi szárnyasaink a meleg idősakban sok vizet kívánnak.

A tyukólak hetenként kitisztogattnak, nehogy az élődi állatok ott nagyon elszaporodjanak.

Szölő. Hónaljzás, kacsozás és felkötés, a multkor leirt módon végeztetik; a hónap végefelől, ha szükséges harmadszor kapalunk; szőlőiskoláinkat a gyomtól tisztán tartjuk.

A pincze. Hűvösebb éjjeleken szellőztetik, borok feltöltögetése és a hordók megtörölgéte el ne maradjon.

Gyümölcsös. Cseresznye, meggy leszedése után a fák higitott trágyalével megtrágyáztatnak. Az olyan fáknek, melyek tulságos bő terméssel bírnak, ágai feltámasztandók. A lehullott rosz gyümölcs gondosan eltávolítandó. A nyári gyümölcs legnagyobb része e hónapban érik; ennek naponkénti felgyűjtése és értékesítése, a gazdasszony kiváló gondjai közé tartozik. A fák és csemeték nyári tisztogatása, száraz és fattyu hajtások eltávolítása, valamint az idomító nyésés és. bécsipkedés folytattnak.

Faiskola. E hónapban a faiskolában kevés munkánk van; legfőbb teendőnk abban állhat, hogy az ártalmas rovarokat szorgalmasan eltávolítsuk. Nagy viharok után, a fák lötései megvizsgálandók, a letörött galyak levágandók és azok helyei simára metszetvén, viasszal bekenetnek. A csapra metszett fák kötései, ha a hajtások eléggé megfásultak, feloldandók.

Konyhakert. Legnagyobb gondot a kapálás, gyomlálás és öntözésről fordítsunk és ezt az egész kertben szorgalmasan folytassuk. A megürült ágyásokat, a körülmények szerint fel kell ásatni vagy kapáltatni és azok téli retek, spenót, tarlórépa és endívia salátával beültetendők.

Az érett paszuly és borsó s esetleg több érésben lévő kerti növény magvait leszedjük és száraz, szellős helyre elrakjuk. A magnak való répát karóhoz kell kötöztetni és a kóssói mellék hajtásokat gondosan eltávolítani. Jelöljük ki magának való ugorkát. A dinnyetáblák szükség szerint hig trágyalével megöntözendők. A dinnye szétterülő indáit, nehogy a szél összekuszálja, horgocsakkal lefoglaljuk.

A korai karfiol levelei, ha a bimbók fejlődni kezdenek, a világosság elzárása végett összehajtatnak.

A káposzta-ágyásokat a hernyóktól védeni kell és ha előfordulnak, eltávolításukra kiváló gondot kell fordítani.

Az eprek indáiból szaporításra a legszebb példányokat meghagyjuk, a többit pedig szorgalmasan eltávolítjuk.

Díszkert. A virágágyások a gyomtól tisztán és puhán tartandók. Az utak szélein a gyepeclesen levágandó. Az elvirágozott rózsákat és az előforduló vízajtásokat gondosan el kell távolítani; általában arra törekedni, hogy a korona kívánt alakját megtartsa. A rózsák szemzése hajtó szemre, bevégeztetik. A korai évelő virágok elszáradt hajtásait gondosan el kell távolítani és azok szétosztását és átültetését bevégezni. Nyári virágokból a legszebb példányokat kell magnak kiválasztani; a melyek a kívánt alaknak meg nem felelnek, el kell távolítani Császárszakkál, Primula Auricula és legtöbb évelő növény magvai most kezdenek érni, azok leszedésére kiváló gondot kell fordítani. Az évelő növények magvai elvetendők. A tavaszkor ültetett díszfákat és cserjéket gondosan kell kapáltatni és öntöztetni és az elszáradt galyakat lemetszeni. Az utak tisztítása is kiváló gondot igényel.

Méhészet. A rajzás még ezen hónap első részében is, sőt néha majdnem végeztéig tart, azért folytonos éberséggel őrködjünk. Az első raj kijötté után pár nappal, ugy déltájt, midőn legkevesebb méh van otthon, a herefejeket lépszinben óvatosan le kell fejeznünk, egy kis füstöt fuván rájuk, vagy vizes tollal elsepervén a bogarakat e helyről. Az első rajok heréinek lefejezésével nagyon vigyázzunk, mert a gyenge, alig 4—5 hetes lép könnyen leszakadhat. Legyünk figyelmesek arra, hogy a kas röplyuka a lehetőségig a lép-élek irányában legyen, hogy a méhek így annál akadálytalanabban mehessenek-jöhessenek. Ha nem így volna, e szerint messzünk új ki- és bejáró röplyukat.

Minden s különösen a paraszt méhkasoknak lépállását már kívülről tudnunk kell, mely czélből a kas külső oldalát festékekkel megjegyezzük, különben belső vizsgálódásunk alkalmával sok kárunk történhetik, a lépék ide-oda hajlongása miatt. Ha nagyon gazdag családaink vannak, alkalmazzuk a tetőre a Hutterféle ládacskákat, természetesen ehhez készítve már kezdetben az u. n. parasztkasokat. A Hutterkasokat nagyon ajánljuk t. ügybarátaink szives figyelmébe; (bővebb felvilágosítással Hutter Samu Kolozsvárt szolgál.) Ilyen kasok legtermészetesebb átmenetet képeznek a Dirzon-Berlepsch rendszerre.

Erdészet. Fő használat. A magas hegyi vágások befejezendők és a jövő évi vágások megvizsgálandók. Mellékhasználat a legeltetésre, faszedésre és az érett erdei gyümölcsök gyűjtésére terjed ki. Erdőművelés. Az értésekben felnőtt fű eltávolítandó, a gaz irtandó, a nem sikerült ertés a jövő évi ertés-szervezetbe lesz felveendő. Az erdővédelem a pásztorok ellenőrzésére és az erdei tüzek megállítására szükséges intézkedésekre szorítkozik. Vadászata. A szarvas, döm (bika) és őzbak, valamint a zerge is lőhető.

A zöld tengeri, mint téli takarmány.

A zöld tengeri (csalamádé, takarmány-kukoricza-török-buza) bizonyára egyike a legfontosabb s legkedveltebb takarmánynövényeinknek, melynek egyik főelőnye az is, hogy nagy tömeget ad s termése biztosabb, még a szárazabb, csapadéokban szegényebb vidékeken is.

Ott, a hol a nyári istállózás be van hozva, hol tejjgazdagsággal foglalkoznak, vagy hol nagyobb számu igás ökor nyári s téli ellátásáról kell gondoskodni, különösen kaszálók hián, a zöld tengerit, mint nyári vagy téli póttakarmányt alig mellőzhetjük.

Mint nyári zöld takarmány ugyan a tengeri sok gazdagság részéről felkaroltatott, de mint téli takarmány eddig kevés méltatásban részesült. Jólehet besavanyítva, bevermelve éppen oly kellemes szagú s értékű, mint a gőzölt és füllesztett takarmány.

A tengeri téli takarmánynak továbbá sokkal olcsóbb, mint akár a répa, akár a burgonya, melyek művelése sok költségbe kerül.

A sűrűn vetett tengeri ugyanis rövid tenyészideje alatt semmiféle művelésben sem részesül s a talajt kevésbé zsarolja, mint a répa vagy burgonya. Jó, erőteljes talajon más jókor lekerült növény után is vethető.

Friss állapotában vízdús 80—90% vizet tartalmaz (mely víztartalom fejlődésével arányostan apad); de nagy tömegénél fogva kiegyenlíti más koncentráltabb takarmányhoz való extensívebb hozamát.

Összehasonlítás végett álljon itt a takarmány-répa s a csalamádé vegyi alkota, zölden és besavanyítva:

	Tak. répa.	Csalamádé zölden.	Besavanyítva.	Száritva.
Víz . . .	88%	84.3%	82.2%	[55.2]%
Protein . .	1.1	0.9	1.1	13.8
Zsir . . .	0.1	0.5	0.5	3.9
Szénhidratok	9.1	8.7	10.9	44.8
Nyers rost .	0.9	5.0	4.7	28.6
Hamu . . .	0.9	1.1*)	1.1**)	8.6

A vegyelemzések tehát azt mutatják, hogy a takarmány-répa és zöld tengeri, táptartalmukra nézve igen közel állanak egymáshoz; továbbá, hogy besavanyítva a tengeri a herefélékkel, bükkönnyel csaknem egyenértékűvé lesz. — Ennélfogva megérdemli, hogy ott, 1. hol a herefélék nem jól diszlenek, illetve nem tartósak; 2. hol répatermelésre alkalmas talaj elegendő mennyiségben nincs; 3. vagy annak művelése sokba kerül — mint téli póttakarmány — bizonyos arányban termeltessek.

Termelésére nézve a következőket tartsuk szem előtt:

Nagy hozamot csak úgy várhatunk tőle, ha jól művelt, trágyázott talajba kerül. Sok felvehető tápanyagot s elegendő nyirkosságot kíván a talajtól — gyors s gazdag fejlődéséhez. Száraz talajban, vagy száraz időjárás mellett nem sikerül — elsül — apróra marad.

Sikere függ továbbá a tengeri fajtája s a vetés sűrűségétől is. Apró fajta tengeri nem kiadó. E célra — zöld takar-

*) Kősei. **) Korai.

mányoknak — a nagyobb fajtákat válasszuk: a közönséges magyar vagy paduai tengerit. Az amerikai lófogó, a caraguai óriás keresettek; de magjuk drága, kevésbé jól csirázók s kevesebbek. Vannak, kik leggazdaságosabbnak tartják e szélra az ausztraliai hüvelyes tengerit, mivel levéldús s sok oldalhajtsást hoz, kevesebb vetőmag kell belőle s mégis kasza alá tömött s a szarvasmarha által kedvelt takarmányt ad. De ennek magva sem honos nálunk.

A mi bánáti fajtánk külföldön is keresett, kivált Németországban s inkább szeretik a lófogunál.

Szórva vagy 24 cent. sorokba vessük (az apróbb fajtát 16 centimeterre).

Egy évben kétszer is termesztethető egymás után.

Kalászosak vagy korai zöld takarmánynövények után vetendő. Ez utóbbi esetben őszi etetésre vagy bevermelésre való anyagot kapunk.

Melegebb éghajlat alatt július közepéig — mindig vethető. Téli takarmánynak előbb nem vágjuk, míg hegyén cizmere (himvirága) meg nem jelenik.

Bevermelését illetőleg, száraz, dombos helyen, közel a gazdasági udvarhoz vagy azon belül készítsük a vermeket. Az altalaj-víz mindenestre megfontaná a bevermelt takarmányt, erre tehát tekintettel legyünk. Némelyek falból rakják ki oldalát, cementezik és tetővel látják el; de ez költséges s nem is okvetlenül szükséges.

Nagyobb tömegek besavanyításánál a vermek 20—30 meter hosszúság-, fent 2.8—3 meter szélesség- és 1—2 meter mélységben készíttetnek. Alul a verem elszűkül 1.5 meternyire. Ily méretű vermekben folyó meterenként 2500—2600 kg. zöld tengeri vermelhető be.

A vermek két végökön lejtősen készíttessenek, hogy szekerekkel lehessen keresztül járni.

A takarmányt egész nyersen, vagy nedves állapotban bevermelni célszerűtlen volna, könnyen megromolhatnak; a lassu tejsavas erjedés helyett rothadászerű folyamat állana be, mi annak jóságát, használhatóságát tönkre tenné.

Ujabb időben lábra kapott a Goffart-féle eljárás. A mely abban áll, hogy a pár napig renden fonnyasztott s átfordított tengeri nem egészben rakatik le, hanem bevermelés előtt fel lesz szeckázva 10—15 cm. darabokra, szintugy a szalma is, a mely közé rétegeztetik.

Az eljárás az előbbeninél következő:

A verem aljára szalma hintetik, rá tengeri s ez megsóztatik. Néhol a sózást el is hagyják, mert nem okvetlenül szükséges; de a sózás célszerű, mert izletesbé teszi a takarmányt s a rothadást gátolja; 1000 kg. csalamádéra számítanak 3 kg. sót. Azután újból egy réteg szalma s rá tengeri rakatik; közben jól letapostatik, hengerezni is szokták. Ez fő dolog az eljárásnál, mert általa lassíttatik az erjedés s részben ettől függ a bevermelt takarmány jósága.

A verem szélénél a takarmány mindig magasabbra halmoztatik fel, mert idővel süpped, lejjebb száll. Némelyek 1 meter mélység mellett 2—2.5 met. halmozzák fel s ha ezt a magasságot elérte egy réteg szalmával betakarják s beföldelik 60 centimeterre.

A földdel való befedésnek gondosan kell történni, nehogy nedvesség juthasson a verembe, mert az megfontaná a takarmányt s a fagytól is óvni kell. Ez okból minden repedés újból és újból betömössék s a föld rá legyen döngölve.

Vastagabb földtakaró alatt nem csak a telet állja jól ki, de jobban összenyomatik s a repedések elkerültetnek. A nagy nyomásra itt szükség van.

Fent a verem domboru hajlást kapjon, hogy a víz meg ne állhasson rajta, hanem oldalvást lecsurogjon.

A Goffart-féle eljárásnál, mely Franciaországban divatos, a verem mellé ló- vagy gözerőre szeckázógó állíttatik fel és ugy a szalma, mint a csalamáde szeckázva, de külön-külön (mint fentebb elmondva volt) hányatik be — rétegzetesen — mindig előbb a közepét töltve fel, ügyelve arra, hogy a szélek mellett a szeckázott anyag jól letapostassék, mert ott leginkább szívárogo be a víz. Bevermelés közben a csalamádé sózása ez eljárásnál, rendszerint szokásban van. A mint a halem 2—2.5 meter magasságot elért (rendszen 1 meterrel emelők magasabbra a verem szélénél) zsupszalmával takartatik be s a befedése ugy történik, mint előbb említve volt.

A Goffart-féle besavanyítási mód a régínél sokkal ajánlatosabb, ugyanis előnyei a következők:

- az ellapított csalamádéval a szecksa szorosabb érintkezésbe jön;
- sokkal jobban összenyomatodik;
- a tengeri viztartalmát a szalmának előbb átadja;
- az erjedés egyenletesebb lesz, s a tömeg egyneműbb, mi a takarmányozásnál nagy előny; végül a táp a veremből kiszedve — közvetlen a jászolba tehető, nem kell előbb felapritani s így nincs kitéve annak, hogy hevertetés mellett, megpenészedjék.

A felhasználandó szecksa aránya a csalamádéhoz térfogatra nézve = 1.6. Természetesen, e viszony a tengeri nedvességi állapotához képest változhatnak is; míg a sózás concentraltabb ne legyen.

Könnyebb, homokos talajon nagyobb elővigyázatot igényel a verem elkészítése s annak befedése. Itt vastagabb szalmatakarót kell adni s azt ugy rétegezni, hogy a nedvességet a verem szélétől kifelé vezesse.

A csalamádé Sz.-Mihály napja előtt — a verembe kerüljön. Ha a featebbi szabályokat szem előtt tartjuk, igen kellemes — a besavanyított törkölyhöz hasonló — szagu s az állatok által kedvelt takarmányt kapunk, melytől, mint számos tapasztalás igazolja, a tejelő tehének jól tejelnek s jó husban maradnak. Innét van az, hogy sok külföldi gazdaságban a bevermelt csalamádé főtakarmányát, szóval alapját képezi a szarvasmarhák téli takarmányozásának.

Az 5 rész csalamádé s 1 rész zabszalmából álló keverékből, mely két hónapig feküdt a veremben, számítanak egy 350 kg. élősúlyyal bíró tehénre naponta 20 kgmot és 5 kg. szóbát.

Ha a vermet kibontjuk, arra ügyeljünk, hogy a levegő ne férjen hozzá szabadon s csak a napi adag szedendő ki.

Kövés anyag felül s a verem oldalán és alján mindig meg veszendőbe, de ez tekintetbe se jó ily olesó s előnyös

előállítás mellett; miért is a kedvező eredményeket tekintetbe véve — a zöld tengerinek ezen értékesítési módját — ajánljuk.

Réti János.

Egyleti mozgalmak.

Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet igazg. választmányának 1884. május 17-iki üléséről vezetett jegyzőkönyve.

Tartott az egyleti köztelken Roediger Rezső I-ső alelnök vezetése mellett, — jelen vannak még: Bodor László, dr. Kőmives Gerő, Gebhardt Döme egyll. pénztárnok, Álbú József egyll. igazgató-alelnök, Pap János, Kujbusz János, Kulisseki Endre és Szentgyörgyi Lajos egyll. titkár.

5. A mult ülés jkőnyve felolvastatván, — a mainak hitelesítésére Bodor László, dr. Kőmives Gerő és Pap János tagtársak kérettek föl.

6. Titkár tudatja, miszerint az erd. gazd. egylet 744. sz. átiratában Egyletünk azon kérésének, hogy t. i. az egyleti irodát gyülekezési helyiségül s az „Erd. Gazdát“ közleményeink közzevetése tekintetéből továbbra is átengedni méltóztassék, — szives készséggel engedett. — Örvedetes tudomásul szolgál.

7. Bemutatván elnök a gyülekezési czélből készített asztalt, padokat és egy pár széket, — helyiséssel tudomásul vétetik és árának kifizetése utalványoztatik.

8. Előbbi tárggyal kapcsolatosan Pap János tagtárs ajánl föl még két b ő r t ö n i p a r által készített széket az egyleti helyiség gyarapodása tekintetéből. — A szives ajándék hasonló szives köszönettel fogadtatván, megbizatik egyll. ig. alelnök, hogy azokat mielőbb kézhez vegye.

9. Ministerium 18,115. számú válaszában tudatja, hogy az „egyesületnek a folyó évre 400 = négyszáz forint évi összeget engedélyez.“ — A négyszáz frt. államsegély megadása hálás köszönettel fogadtatik, s annak mielőbb takarékpénztárba helyezésével egyll. pénztárnok megbizatik. Minthogy azonban ez összeg az egylet által kért 700 frt-hoz mérten teljességgel nem elegendő arra, hogy építkezésekbe lehessen bocsátkozni, megbizatott az elnökség, hogy minden lehető forrást fölutasson arra nézve, hogy a czélnak megfelelő építkezést létesíthessen. Mely czélből legelső sorban a városhoz határozottatott kérés intéztetni, hogy vagy legalább 200 frtot, vagy az emelendő épülethez szükségeltető téglá mennyiséget adni kegyeskedjék, — s így tovább pénz- és másnemű intézeteinkhez, honnan segélyt remélni lehetséges leend.

10. Bodor László tagtárs vásárolván meg az egylettől egy telt üvegharang lépesmézet, s másfelől ő maga készítettvén az egyesület részére egy pár méhészeti tárgyat s fizetvén az enyedi kiállításra küldött holmségek szállítási költségeit, — megbizatott elnökség, hogy Bodor tagtárssal az elszámolást eszközölni sziveskedjék.

11. Fönnebbi — 9-dik — pont kapcsán titkár jelenti, hogy br. Bánffí Dániel egyll. elnök ur ő nagyméltósága, május 10-én kelt nagybecsű soraiban arról értesíti, hogy Minister ur ő excellentiája 400 frt. évi segélyt kegyes volt kiutalni az ál-

lampénztárból. — Örvedetes tudomásul veszi a vál. elnök ő nagyméltósága értesítését s fáradszón buzgalmaért ő excellentiájának jegyzőkönyvileg is hálás köszönetét fejezi ki.

12. Titkár, br. Apór Károly kir. itélő táblai elnök ur ő méltósága egyll. alapító tagtárs levelét terjeszti elő, mely szerint a nemes keblű báró ő méltósága azon 1882. ápril havi közgyűlésben tett kegyes ajándékának realizálását tíz méhcsalád elküldését csak 1885. tavaszán leend képes eszközölni. — Az ig. választmány — habár nagyon óhajtoita volna is, hogy a két év előtti kegyes ígélet testet öltson, — tekintettel azon körülményre, melyet levelében br. ő méltósága jelez, hogy t. i. ez által éppen most nagy kár történnék méhészetében, szives készséggel bele nyugszik az elhalasztásba, mely körülményt azon kijelentéssel határozott a választmány br. ő méltósága tudomására juttatni, miszerint a jövő mártiusban minden módon óhajtana e dologgal a maga rendjébe jöni, — mély tisztelettel jelezni kívánván ez alkalommal is a választmány — az egylet nevében — br. ő méltósága iránt való elismerő köszönetét.

13. Álbú József igazg. alelnök, a kir. adóhivatal egy megkeresvényét mutatja be, mely szerint az egyll. telek vásárlásából származott adóval rovatik meg az egylet, — rövid eszmecseré után megbizatott az egyleti pénztárak, hogy a kirótt illetéket mielőbb befizetni sziveskedjék.

14. Egyleti titkár terjeszti be mai napig tett kiadásairól való számláját, — mely 2 frt 45 kban utalványoztatott.

15. Bodor László tagtárs egyleti rendes tagul jelenti be dr. Haller Károly egyetemi tanár urat. — Örvedetes tudomásul szolgál.

16. Ministerium 13,719. sz. értesítése a Münchenben tartandó tejgazdasági kiállítás ügyében. — Tudomásul szolgál.

17. A deési állandó színház alapját képezendő sorsjegyek ügye terlesztetvén elő, — akként értesítettik a választmány s illetőleg veszi e dolgot tudomásul, miszerint az e czélből kibocsátott sorsjegyeket illető tárgyak május 1-seje helyett novemberben sorsoltatnak ki. — Titkár által evidentiában tartandó.

18. Bodor László tagtárs indítványozza, hogy a septemberi állatkiállítás alkalmával méhészeti tárgyak sorsoltassanak ki, és pedig a mennyiben kivihető lehetne, egy időben és helyen az állatkiállítással. — Az indítvány nagy tetszéssel elfogadtatott s a tervezet előkészítésére Roediger Rezső, Bodor László és a titkár (Szentgyörgyi) személyében bizottság küldetett ki, mely bizottság Gamauf erd. gazd. egyll. titkárral is megbeszélvén a dolgot egy közelebbi ülésben megállapodásukat terjeszték elő.

E kiállítás anyagához, illetve hültségei fődözésére már ez alkalommal följánlott Roediger elnök tagtárs 5 frtot. Pap János tagtárs 2 frtot. Bodor László egy anyanevelő ladikot 5 keret fedett mézzel, 1 üvegharangot kiépítve, s 12 félkilós üveg pergetett mézet. Gebhardt Döme egy bécsi ives mükaptárt, 5 kis és 5 nagy üveg pergetett mézet. Az egylet egy Bodor-féle (6 frt 30 kros) hármast (benépesítve a kiállítás végeztével) mint első nyerevény, és egy (1 frt 50 kros) népkaptárt szintén benépesítve.

Az ajánlatok folytatása följegyzésével az elnökség s illetve bizottság bízott meg.

19. Intézkedés történt, hogy ez időn kezdődőleg minden nap d. u. 4--6 óráig fölvilágosító kérdések és utasítások tekintetéből nyitva legyen az egyeslet méhészeti helyisége, — előadóknál s illetve utbaigazító mestereknél fölkerettek Álbu igazgató-alelnök és Roediger I-ső alelnök tagtársak, harmadik társul, természetesen jelen lévén Pappmóder egyl. méhész-segéd is csaknem állandóan; — mely intézkedés értelmében értesítettni határozatott az érdeklődő publikum lapok ujján is.

20. A méhesaladók rajoztatásának ügye kerülvén szönyegre, — kimondta a választmány, hogy a pavillonban levő 29 családnak csak a javaitól engedjék meg 1—1 raj elvétele a többtől s ugy ezektől inkább lépés és pergetett mézre irányoztassék működés.

Ezek történetével, mához egy hétre ismétellen gyűlés tartása határozatott, — előkészületek tekintetéből a pünköszt 3-ad napján tartandó rendkívüli közgyűléshez, — s azzal az ülés véget ért.

Hitelesítik :	Roediger Rezső,
Bodor László,	I-ső alelnök.
Dr. Kőmives Gerő,	Szentgyörgyi Lajos,
Pap János.	egyl. titkár.

Állatkiállítás

az 1885-iki budapesti országos kiállításon.

I. A kiállítás tárgya és vezetése.

Az 1885-iki országos általános kiállítás tartama alatt, a főbb megjelölt időben és helyen, élőállatokból nemzetközi időleges kiállítások rendeztetnek.

Ezen kiállítások ügyeinek rendezését egy külön bizottság vállalta el.

II. A kiállítás helye és tartama.

Az élő állatok nemzetközi időleges kiállítása Budapesten, részint a főváros által a városligetben felajánlott területen, részint Kőbányán tartatik meg,

és pedig: a baromfi- és tengerinyul-kiállítás, az eb-kiállítás, a hizott szarvasmarha- és juh-kiállítás, a tenyészhajkiállítás, a méh-kiállítás, a tenyész-szarvasmarha-kiállítás, és a ló-kiállítás a városligetben, — a tenyész- valamint a hizosertés-kiállítás pedig Kőbányán.

A kiállítások sorrendje a következő:

Baromfi- és tengerinyul-kiállítás	május	5—10-ig	bezárólag.
Eb-kiállítás	"	5—10-ig	"
Hizott szarvasmarha- és juh-kiállítás	"	17—24-ig	"
Tenyész-juhkiállítás	"	20—30-ig	"
Méhkiállítás	augustus	20—30-ig	"
Tenyész-sertés-kiállítás	september	1—8-ig	"
Hizott-sertés-kiállítás	"	1—18-ig	"
Tenyész-szarvasmarhakiállítás	"	1—10-ig	"
Lókiállítás	október	5—10-ig	"

III. A kiállítás célja.

Az élő állatok nemzetközi időleges kiállításának célja az, hogy Magyarország és a külföld minden egyes állattenyésztési ágának hű lükrét bemutassuk, a beszerzési források tekintetében tájékozást nyujtsunk ugy magunknak mint a külföldnek, s egyáltalában, hogy a hazai állattenyésztő közönség, valamint a külföld is állattenyésztési viszonyainkról tüzetes adatokat nyerjen.

tési ágának hű lükrét bemutassuk, a beszerzési források tekintetében tájékozást nyujtsunk ugy magunknak mint a külföldnek, s egyáltalában, hogy a hazai állattenyésztő közönség, valamint a külföld is állattenyésztési viszonyainkról tüzetes adatokat nyerjen.

IV. Az élő állatok kiállításának osztályozása.

Az élő állatok nemzetközi időleges kiállítása a következő osztályokat foglalja magában:

A) Baromfiak és tengeri nyulak kiállítása.

1. Tyukok: a) Közönséges házi tyukok, b) Cochinchina, c) Langshan, d) Brahma, e) Malay, f) Yokohama, g) Plymouth Rocks, h) Dorking, i) Vador, k) Spanyol, l) Breda, m) Houdan, n) Creve-Coeur, o) La Fleche, p) Paduai, q) Hollandi, r) Hamburgi, s) Szeremley-féle kopasznyakuak (Erdélyiek), t) Olasz, u) Leghorn, v) Bantam, w) Törpe vador, x) Törpe, y) Keresztezések, z) Különfélék.

2. Gyöngytyukok: Mindenfélék.

3. Pulykák: Mindenfélék.

4. Kacsák: a) Közönséges házi kacsák, b) Aylesbury, c) Peking, d) Rouen-i, e) Pézma, f) Labrador, g) Svéd, h) Keresztezések, i) Különfélék.

5. Ludak: a) Közönséges házi ludak, b) Toulouse-i, c) Pomeraniai, d) Emdeni, e) Kanadai, f) Keresztezések, g) Különfélék.

6. Fácánok: Különfélék.

7. Galambok: Különfélék.

8. Tengerinyulak (Lapinok): a) Közönséges házinyulak, b) Normandi, c) Kosorru (Bélier), d) Ezüstszőrű e) Belga óriás, f) Angora, g) Leporidák, h) Keresztezések, i) Különfélék.

9. Hizott baromfiak és pedig a baromfi minden faja, leölt és tisztított állapotban is.

A tyukok, kacsák, gyöngytyukok és fácánok törzsenként, (egy him és két tojó, kivételesen egy him és egy tojó); a ludak, galambok, pulykák és tengeri-nyulak páronként állítandók ki. Ha a kiállított állatok eladók, — azok ára a bejelentésnél megjelölendő. A nemek iránt a kiállító szavatosságot vállal.

A baromfiak ketreczei az országos bizottság költségén, a kiállítók külön megterhelhetése nélkül állítatnak fel, az azonban kikötetik, hogy egy ketreczben 3 darabnál több ki nem állítható.

B) Ebkiállítás.

Az ebek következőleg osztályoztatnak:

1. Öregek: Kuvasz, komondor, juhászkutyá, newfoundlandi, bernhardini.

2. Fényűzési ebek: a) ölebek: mopsz, King-Charles, selymér, bolognai, pinsz, törpe-agár, szörtelen; b) szoba- és istálló-ebek: uszkar, terrier, bullterrier, rattler.

3. Vadász- és vérekek: a) Vizslák: a) angol pointer, b) angol setter, c) gordon (black and tan setter), d) irish setter, e) rövid szőrű német-cseh vizsla, f) hosszú szőrű német vizsla, g) tüskés (szálkás) szőrű német vizsla. b) Retrieverek: a) sima szőrű (wavy coated), b) göndör szőrű (curly

coated). c) Kopók: a) (deerhound) angol kopó skot, b) magyar kopó, c) angol róka kopó (fox hound), d) nyul kopó (harrer), e) apró kopó (beagle). d) Tacsók: a) rövid szőrű tacsó (borax), b) hosszú szőrű tacsó, c) tüskés (szálkás) szőrű tacsó. e) Vérebek: a) a magyar véreb, b) német véreb (Schweisshund). f) Agarak: a) magyar agár, b) angol agár.

4. Szelindekek: a) német dog, b) angol dog, c) bulldog, d) sima szőrű szelindek, e) hosszú szőrű szelindek és egyéb fajtájú ebek.

Kevért fajtájú és herélt kutyák ki nem állíthatók.

5. Az 1., 2., 3. és 4. alatti kutyafajták kölykei.

A gyors- vagy postaárúként beküldött kutyák ládában vagy kosarakban adandók fel.

Minden kutya nyakravalóval és lánczsal látandó el; de gazdájától függ, vajjon az eb lánczon tartandó-e vagy szabadon a ketreczben.

Az ebeknek svükséges mozgás végett kellő kifutó helyről lesz gondoskodva.

Ótaél több eb e helyre egyszerre nem bocsáttatik.

Az ebek tartásáról gazdáik vagy megbízásuk folytán és a gazda költségére, a kiállítás hivatal gondoskodik, mely czélra megfelelő élelem, adagonként 20 krjával a helyszínén lesz kapható.

A mely kutyaért eladási ár van bejelentve, az ez árért, ha vevő jelentkezik eladatik.

Dijat nyert ebek a magyar eb-törzskönyvbe a nyert díj megemlítése mellett bejegyzendők.

(Folyt. köv.)

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. álladalmi ménes-intézeteken rendszeresített nyolcz ösztöndíjas állatorvos-gyakornoki állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Feltételek:

1. A gyakorlati idő f. évi september hó elsején kezdődik és két évre terjed, melynek elsejében az állatorvos-gyakornok a mezőhegyesi, a második évben pedig felváltva a kishéri és bábolnai m. kir. ménes-intézetek állatkorodáiban lesznek alkalmazva.

2. A gyakorlatra felvett állatorvosok évenként 300 frtnyi ösztöndíjban fognak részesítettetni, és ezen évi összeg 25 frtos havi részletekben fog az illetőknek kézbesítettetni, ezenfelül 20 frt. az első év végén az egyik intézetből a másikba leendő áthelyezés, a második év végén pedig a hazautazás költségei fedezésére ismét 20 frt. fog kiszolgáltattatni.

3. A gyakorolások egyszerű elhelyezéséről az intézetekben gondoskodva leendő, az étkezésről névze pedig az intézet tiszték és hivatalnokok részére biztosított kedvezményekben részesülnek.

4. A gyakorolások kötelezve lesznek magukat mindenben az intézeti rend- és szokásokhoz alkalmazni, s e tekintetben az intézeti parancsoknak, — tanulmányaik gyakorlása tekintetében pedig az intézeti főállatorvosnak teljes rendelkezése alatt fognak állani.

5. A két évi gyakorlatot végzett állatorvosok képességükről és viseletükről a ministeriumtól bizonyítványt fognak nyerni, azonfelül pedig a jó bizonyítványt nyert egyének állam-állatorvosi állomásokra előnnyel bírnak és tisztí alkalmazás végett, az illető hatóságok figyelmébe ajánlhatnak.

6. Ezen gyakorolási ösztöndíjakat csakis nőllen, s azon okleveles állatorvosok nyerhetik el, kik a magyar korona tartományainak polgárai.

Felhivatnak ennél fogva mindazon szakvégzett növendékek, és esetleg már működő állatorvosok is, kik elméleti tanulmányaik után gyakorlati kiképezésükre az álladalmi ménesekben dúsán kínálkozó alkalmat felhasználni óhajtják, hogy ez irányu 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványaikat tanulmányaikról s egyéb minősítvényükről szóló bizonyítványaikkal felszerelve, legfeljebb f. évi július hó végéig ezen ministeriumhoz benyujtsák.

Kelt Budapesten, 1884. június hó 26-án.

A földm. ipar- és keresk. m. kir. ministerium.

EGYVELEG.

— Rugó és harapó lovak leszoktatása. A mennyire practikus annyira szokatlan módon sikerült egy nagyobb istállóban egy felette rugós lovat rugásról leszoktatni, ugyanis: egy boxban közvetlen a ló fara mögött egy keményen kitömött szalmazsákot kötelek segítségével akasztottak fel, hogy az a rugós ló csángját érintette. Minden érintésre a ló a zsák felé rugott, de a zsák mindannyiszor visszaütődött a ló lábához, még pedig minél hevesebben rugta azt el, annál nagyobb erővel, így természetes, hogy a ló egy óra lefolyása alatt a folytonos rugásban nagyon kifáradt. Ezután a zsák a hátsó térd magasságába huzatván fel, a ló újra nekifogott a rugásnak, azonban már nem azon hévvel mint előbb, s néhányszori rugás után a küzdelemmel felhagyott; végre a kitömött zsák a czombmagasságba huzatván fel, az a lovat közvetlen érintette s daczára ennek a ló most már a zsák felé nem rugott. A zsák ezen helyzetében egy óráig hagyatott s ez után a kötelek segítségével gyorsabb és lassabb mozgással, hol leeresztetett a ló körméig, hol felhuzatott a legesiklandósabb testrészeig s a ló sem ezen kísérletnél, sem befogva többé nem rugott. (G. E.)

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest június 28. | Bécs június 27.

Buza	9.65 — 10.45 frt	9.50 — 10.75 frt
Rozs	8.70 — 8.90 frt	8.40 — 9.66 frt
Árpa, takarmány	8.00 — 8.40 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	8.70 — 9.70 frt	— — — frt
Árpa, seres	— — — frt	— — — frt
Zab	7.90 — 8.15 frt	8.45 — 8.80 frt
Törökbuza	6.50 — 6.60 frt	6.95 — 7.10 frt

Felolós szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybottás és vízműszeti kellékek tárlata.

WALSCH FERENCZ
első magyar gép-
és tüzelőszerek, gyár,
harang- és érezőöntőde
ERDELYORSZÁGI FIÓKTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostortza 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kátlak s berendezésére.

(3.) Tetemesen leszállított gyári árak mellett. (27—32.)

A legkitünőbb kerítés
legelőkhöz, gyümölcskertekhez, vadasker-
tekhez, vasutakhoz stb.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
szabadalmazott

Acél-tüskés-kerítés-sodronyt

100 és 250 métert tartalmazó gombolyagok-
ban folyton készletben tart

Kollerich Pál és Fia

(11.) Budapest, (15—15)

IV. Ferencz József-rakpart 21. sz.

Mintát és fellátítási utasítást kívánatra bér-
mentesen küldendünk.

(14.)

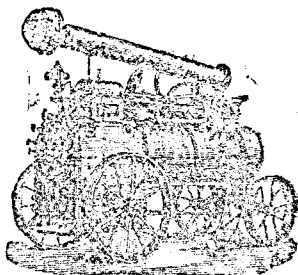
KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

BUDAPEST

tüllői-ut 18. sz.

ajánl

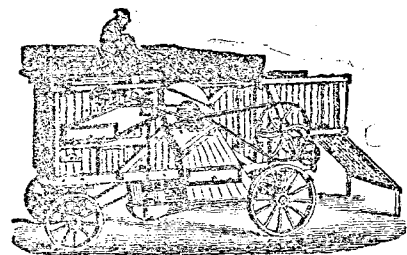
GŐZCSÉPLŐKERESZETEK.

Járgánycséplőket.

Tisztítócséplőket

Járgány vagy gőzhajtásra.

MALMOKAT.

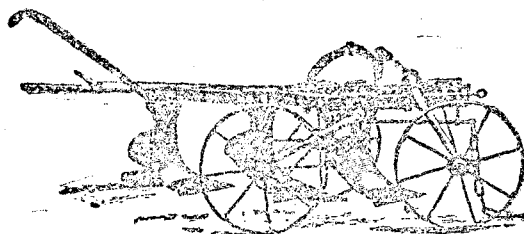

Két- és hárombarázdás
szab. ekéket.

Vető- és arató-gépeket.

Konkolyválasztókat.

Rostákat, morzsolókat.

Készletos árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

(8—10)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
h o l y e	n a p j a	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tűzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	junius	26	650	550	450	—	—	470	—	—	250	40
Bánfi-Hunyad	junius	24	700	520	520	—	240	520	—	—	240	44
Beszterce	junius	17	613	425	—	—	288	450	700	230	300	36
Brassó	junius	27	650	540	425	445	290	450	267	140	242	48
Csik-Szereda	junius	25	750	612	475	500	350	550	220	70	200	36
Deés	junius	24	740	640	580	380	360	480	570	280	300	42
Déva*	junius	24	1015	835	790	—	—	790	220	120	290	44
Dicső-Szent-Márton	április	30	625	475	450	—	375	420	380	260	380	44
Erzsébetváros	junius	27	700	550	500	—	400	500	300	180	250	44
Fogaras	junius	27	725	—	425	—	310	530	260	150	210	42
Gyula-Fehérvár	junius	14	675	550	500	—	—	500	230	150	230	46
Gyergyó-Szent-Miklós	junius	27	850	750	500	500	300	600	240	80	180	40
Hátszeg	junius	23	630	540	420	360	260	480	120	8	250	40
Kézdi-Vásárhely	junius	27	700	600	500	400	320	520	400	100	300	44
Kolozsvár	junius	26	702	—	476	—	309	478	450	230	300	48
Maros-Vásárhely*	junius	26	840	625	740	680	675	615	450	200	450	46
Medgyes	junius	26	660	585	455	—	345	475	190	90	210	46
Nagy-Enyed	junius	26	675	575	450	—	375	500	480	150	280	44
Nagy-Szeben	junius	27	710	560	490	—	320	530	170	140	325	47
Nagy-Várad	junius	24	718	598	518	426	255	486	280	140	350	48
Segesvár	junius	26	720	510	450	—	330	480	140	110	200	44
Sepsi-Szent-György	junius	30	730	680	520	350	330	500	230	130	150	44
Szamosujvár	junius	30	660	525	470	—	270	500	240	75	240	40
Szász-Régen	junius	26	625	462	500	—	325	525	350	250	210	44
Szász-Sebes	junius	26	700	600	500	—	375	510	210	110	240	46
Szászváros	junius	28	690	590	470	—	350	550	300	100	210	44
Székely-Udvarhely	junius	17	800	600	500	—	325	500	260	50	250	40
Szilágy-Somlyó	junius	27	634	520	520	—	276	504	300	200	300	44
Teke	junius	23	650	500	450	450	300	500	300	40	1200	40
Torda	junius	29	700	550	500	500	350	475	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-26 1-30 1-36 1-40 1-52																			
		széri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8 ¹ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Együttünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.